

Bijlage 2: Nadere toelichting op de voorgestelde belastingtarieven 2025

De basis voor de voorgestelde tarieven is Voorjaarsnota 2024

De voor 2025 begrote kosten zijn, door autonome ontwikkelingen, hoger dan bij de voorjaarsnota van 2024 werd verwacht. Deze hogere kosten moeten gedekt worden uit hogere belastingopbrengsten, uit hogere onttrekkingen aan de egalisereserves of uit een combinatie van beide.

De voorgestelde belastingtarieven leiden tot een belastingopbrengst van € 170,7 miljoen (inclusief € 0,2 miljoen verontreinigingsheffing). Daarom is een € 0,8 miljoen hogere inzet van de egalisereserves nodig: totaal € 8,242 miljoen. Een deel van de hogere kosten wordt opgevangen door een hogere inzet van de egalisereserves. De inzet en de omvang van de egalisereserves zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Egalisereserves belastingen 2025	stand res. ult. 2024	mutatie res. 2025	stand res. ult. 2025	dekkings %
Watersysteemheffing Ingezetenen	€ 16.893.720	€ 2.040.067-	€ 14.853.653	35,4%
Watersysteemheffing Ongebouwd	€ 2.293.036	€ 64.468-	€ 2.228.568	31,4%
Watersysteemheffing Natuur	€ 50.916	€ 10.856-	€ 40.060	40,1%
Watersysteemheffing Gebouwd	€ 26.081.328	€ 2.473.500-	€ 23.607.828	46,5%
	€ 45.319.000	€ 4.588.892-	€ 40.730.108	40,8%
Zuiveringsheffing	€ 27.661.000	€ 3.653.439-	€ 24.007.561	30,5%
Totaal HDSR	€ 72.980.000	€ 8.242.331-	€ 64.737.669	36,2%

Voorgestelde tarieven 2025 en de consequenties daarvan

Op basis van de begrote netto kosten en de inzet van de reserves zijn met het door BghU aangeleverde belastingdraagvlak onderstaande belastingtarieven voor 2025 berekend.

Voorgestelde belastingtarieven 2025	Vastgesteld 2024	Begroting 2025 kostendekkend	Begroting 2025 voorgesteld	Ontwikkeling 2025/2024
Watersysteemheffing Ingezetenen (per huishouden)	€ 110,31	€ 123,21	€ 117,23	6,3%
Watersysteemheffing Ongebouwd (per hectare)	€ 117,03	€ 121,13	€ 120,03	2,6%
Watersysteemheffing Natuur (per hectare)	€ 6,87	€ 8,40	€ 7,49	9,0%
Watersysteemheffing Gebouwd (per € 2.500 WOZ)	€ 0,58	€ 0,60	€ 0,57	-2,1%
Watersysteemheffing Gebouwd (van de WOZ)	0,02320%	0,02388%	0,02272%	-2,1%
Zuiveringsheffing/ verontreinigingsheffing (per ve)	€ 66,11	€ 77,23	€ 73,65	11,4%

Effect voorgestelde tarieven voor belastingplichtigen	Vastgesteld 2024	Voorgesteld 2025	Verschil 2025/2024	Ontwikkeling in %
Eénpersoonshuishouden met een eigen woning *	€ 223	€ 239	€ 16,64	7,5%
Eénpersoonshuishouden zonder eigen woning	€ 176	€ 191	€ 14,46	8,2%
Meerpersoonshuishouden met een eigen woning *	€ 378	€ 411	€ 32,84	8,7%
Meerpersoonshuishouden zonder eigen woning	€ 309	€ 338	€ 29,53	9,6%
Agrarisch bedrijf *	€ 5.265	€ 5.467	€ 201,92	3,8%

* De waarde van de eigen woning en het bedrijf is in het rekenvoorbeeld tussen 2024 en 2025 met 6,4% verhoogd

Over de gehele linie worden de egalisereserves ingezet om de stijging van de belastingtarieven te dempen. Hierdoor wordt deze binnen de watersysteemheffing beperkt tot 2,6%-9,0%. De stijging van het tarief voor Natuur is door een daling van het belastingdraagvlak relatief groot. Dat geldt ook voor het tarief voor de zuiveringsheffing. Dat stijgt met 11,4%. Ook hieraan ligt een daling van het belastingdraagvlak ten grondslag. Het feit dat de belastingopbrengsten van de zuiveringsheffing nu ook de gestegen kosten voor energie en grondstoffen dekken, weegt echter zwaarder. In 2024 werden deze kostenstijgingen nog opgevangen door hogere onttrekkingen aan bestemmings- en egalisereserves.

Door de inzet van de egalisereserves is getracht de stijging van de lastendruk voor de verschillende categorieën belastingplichtigen zo evenwichtig mogelijk te maken. Desondanks blijven er verschillen. De stijging van de lastendruk voor huishoudens varieert tussen de 7,5 en 9,6%. De stijging is bij de meerpersoonshuishoudens het grootst doordat daar de relatief grote stijging van het tarief voor de

zuiveringsheffing zwaarder meeweegt. Verder hebben de huishoudens met een eigen woning een voordeel van de kleinere stijging van het tarief voor Gebouwd.

Belastingopbrengsten en (meerjarige) ontwikkeling egalisatiereserves

De voorgestelde belastingtarieven leiden in 2025 tot belastingopbrengsten die samen met de onttrekkingen aan de egalisatiereserve zorgen voor volledige dekking van de begrote netto kosten.

Dekking begrote kosten 2025	Watersysteem- heffing	Zuiverings- heffing	Totaal HDSR
Begrote netto-kosten	100.145	78.824	178.969
Belastingopbrengst verontreinigingsheffing	-205	0	-205
Te dekking uit belastingen en egalisatiereserves	99.940	78.824	178.764
Belastingopbrengsten	-95.351	-75.171	-170.522
Toevoeging egalisatiereserve Ongebouwd	0	0	0
Onttrekkingen overige egalisatiereserves	-4.589	-3.653	-8.242
Dekking uit belastingen en egalisatiereserves	-99.940	-78.824	-178.764
Saldo	0	-0	0

(bedragen x € 1.000)

Meerjarenbeeld belastingopbrengsten, belastingtarieven en egalisatiereserves

We laten een meerjarenbeeld zien. Hierbij moet nadrukkelijk de kanttekening worden geplaatst dat de uitkomsten van dergelijke berekeningen per definitie onzeker zijn omdat voor zowel de kosten als voor het belastingdraagvlak aannames moeten worden gedaan. Dit jaar zijn het vooral de inschattingen voor de kosten op de langere termijn onzeker: het CPB hanteert hoge percentages voor de ontwikkeling van de personeelskosten voor 2026-2029 en de voorgenomen investeringsuitgaven werken met de hogere rentepercentages hard door. Daarom is het van belang dat het algemeen bestuur jaarlijks opnieuw een afgewogen besluit neemt over de ontwikkeling van de netto kosten. En daarmee bepaalt het voor een belangrijk deel de hoogte van de benodigde belastingopbrengsten en de -tarieven.

Ondanks de grote onzekerheid over de meerjarenramingen is in bijlage 5 bij deze besluitnota een meerjarige doorrekening van de belastingopbrengsten, belastingtarieven en de egalisatiereserves opgenomen. In onderstaande tabellen zijn daaruit de meerjarige ontwikkelingen van de belastingopbrengsten en egalisatiereserves weergegeven.

<i>Ontwikkeling belastingopbrengsten</i>	Begroting 2024	Begroting 2025				
		2025	2026	2027	2028	2029
Watersysteemheffing	89,2	95,4	101,3	106,5	112,9	119,3
ontwikkeling belastingopbrengsten		7,0%	6,1%	5,1%	6,1%	5,7%
Zuiveringsheffing woningen/	68,0	75,2	76,9	79,1	83,0	88,2
ontwikkeling belastingopbrengsten		10,5%	2,3%	2,9%	4,9%	6,3%
TOTAAL	157,2	170,6	178,2	185,6	195,9	207,5
ontwikkeling belastingopbrengsten		8,6%	4,4%	4,2%	5,6%	5,9%

De stijging van de kosten leidt ook in de komende jaren tot een stijging van de belastingopbrengsten die hoger is dan enkele jaren geleden. Voor de komende jaren moet, uitgaande van het begrote meerjarige kostenniveau, rekening worden gehouden met een ontwikkeling van de totale belastingopbrengsten van gemiddeld 6%. Daarbij stijgen de belastingopbrengsten van de watersysteemheffing sneller dan van de zuiveringsheffing.

Bij bovenstaande ontwikkeling van de belastingopbrengsten wordt uitgegaan van een aflopende inzet van de egalisatiereserves. Door deze inzet dalen de egalisatiereserves voor de watersysteemheffing en de zuiveringsheffing in 10 jaar tot respectievelijk 10% en 5% van het netto kostenniveau in 2034 (zie bijlage 5). Voor komende jaren is dat beeld in onderstaande tabel opgenomen.

Verloop egalisereserves 2025-2029

	2025	2026	2027	2028	2029
Beginstand	45.319	39.917	35.055	30.733	26.951
Onttrekking	5.402	4.862	4.322	3.782	3.241
Eindstand egalisereserve WSH	39.917	35.055	30.733	26.951	23.710
dekkings%	40,0%	33,1%	27,8%	23,1%	19,4%

	2025	2026	2027	2028	2029
Beginstand	27.661	23.683	20.103	16.921	14.136
Onttrekking	3.978	3.580	3.182	2.785	2.387
Eindstand egalisereserve ZH	23.683	20.103	16.921	14.136	11.750
dekkings%	30,0%	25,0%	20,6%	16,5%	13,0%

bedragen x € 1.000

De komende 5 jaar worden de egalisereserves ingezet om de stijging van de belastingopbrengsten te beperken maar ook om de egalisereserves in omvang af te bouwen. De inzet daalt jaarlijks waardoor voor beide heffingen geleidelijk wordt toegegroeid naar kostendeekkende tarieven. Dit betekent dat jaarlijks in de belastingopbrengsten niet alleen de stijging van de kosten maar ook de lagere inzet van de egalisereserves moet worden opgevangen. Voor bijvoorbeeld de watersysteemheffing bedraagt de daling van de inzet van de egalisereserves jaarlijks € 0,540. Dat is ongeveer 0,6% van de begrote belastingopbrengsten van 2025. Voor de zuiveringsheffing is dat ongeveer 0,5%.

Toelichting impact belastingdraagvlak categorie Gebouwd

Het draagvlak voor het heffen van belastingen ontwikkelt zich per categorie verschillend. Voor de meeste categorieën gaat het hierbij om groei (of krimp) van aantallen (huishoudens, hectaren en vervuilingseenheden). Het draagvlak van de categorie Gebouwd is daarop een uitzondering. Die categorie kent twee soorten groei (of krimp): het aantal objecten kan groeien maar ook de waarde ontwikkelt zich. De ontwikkeling van de waarde is voor de stukken van de commissievergadering op basis van CBS-cijfers ingeschat op een stijging van 0,6%.

Zoals in de commissievergadering is aangekondigd wordt dit percentage bijgesteld. In de week voorafgaand aan die vergadering heeft BghU een actuele informatie over de waardeontwikkeling verstrekt. De gemiddelde waardeontwikkeling waarmee voor het nu voorgestelde tarief voor Gebouwd is gerekend bedraagt een stijging van 6,4%. BghU baseert deze inschatting op de opgaven van de deelnemende gemeenten uit ons beheergebied. Dit leidt nu, voor de vergadering van het algemeen bestuur in november, nog tot een feitelijk technische aanpassing van het voorgestelde tarief Gebouwd. Deze aanpassing is technisch omdat de belastingopbrengst en factuur voor de belastingplichtigen daardoor niet wijzigen. Voor de WOZ-waarde in de rekenvoorbeelden wordt immers met hetzelfde percentage voor de waardeontwikkeling gerekend.

Het belastingdraagvlak van de categorie Gebouwd stijgt, mede door deze waardeontwikkeling, ten opzichte van 2024 met 8,9%. Doordat deze groei groter is dan de stijging van de toegerekende kosten daalt het tarief met 2,1%. Omdat de WOZ-waarde van de woning gemiddeld met 6,4% stijgt, stijgt toch het aandeel van Gebouwd op de gemiddelde factuur (met 4,2%). De daling van het tarief wordt feitelijk meer dan ongedaan gemaakt door de gemiddelde stijging van de waarde van de woning.

De huidige inschatting van BghU is gebaseerd op de opgaven van een deel van de gemeenten die in ons beheergebied liggen, immers de gemeenten die ook in BghU deelnemen. Eind november beschikt BghU ook over de cijfers van de niet-deelnemende gemeenten en geven zij nogmaals een nieuwe inschatting van de waardestijging. Bij een materiële afwijking ten opzichte van de nu gehanteerde 6,4% zal het college de afweging maken om in de AB-vergadering van december het tarief Gebouwd nogmaals technisch aan te laten passen. Dit om te voorkomen dat de nu begrote belastingopbrengst, door een te hoog of een te laag vastgesteld tarief, niet kan worden gerealiseerd.